

ENSENYAMENT DE PEDAGOGIA

Assignatures

Pla docent

Any acadèmic	Nom de l'assignatura		
2005-2006	ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES		
Ensenyament/s ¹	Curs ²	Tipus d'assignatura ³	Semestre ⁴
PEDAGOGIA	2n.	Obligatòria	2n
Total crèdits	Crèdits teòrics	Crèdits pràctics	
6	4	2	
Departament			
D.O.E.			
Professorat	Grups	Llengua de docència	
	3		
Objectius			
Aquesta assignatura pretén sentar les bases de l'actuació educativa, i per això es proposen tres moments consecutius: la presentació dels conceptes i teories bàsiques, el coneixement dels espais documentals d'on obtenir informacions i recopilar experiències, i, les eines d'actuació didàctica per tal de fer real el procés d'ensenyar i d'aprendre en qualsevol context educatiu Aixà com amb qualsevol persona o grups de persones, motivades o no per a aprendre.			
Continguts			
1. CONCEPTES BÀSICS DE DIDÀCTICA 1.1. Evolució terminologia i conceptual 1.2. Els binomis didàctics fonamentals Didàctica - Currículum. Ensenyament - Aprenentatge 1.3. Dimensions que engloba la didàctica En funció de l'espai. En funció del temps 2. CONFIGURACIÓ DEL CONEIXEMENT CIENTÍFIC DE LA DIDÀCTICA I EL CURRÍCULUM 2.1. El coneixement científic 2.2. La recerca didàctica 2.3. Les teories explicatives 2.4. Les estratègies d'intervenció 2.5. La reflexió crítica 2.6. La innovació 3. ELS PRINCIPIS DE LA DIDÀCTICA 3.1. Principi de Comunicació 3.2. Principi d'Activitat 3.3. Principi d'Individualització 3.4. Principi de Socialització 3.5. Principi de Globalització 3.6. Principi de Creativitat 3.7. Principi d'Intuïció 3.8. Principi d'Obertura 4. ELS MODELS DIDÀCTICS 4.1. En funció del paradigma Positivista Models Presagi-Producte. Models Procés-Producte 4.2. En funció del paradigma Interpretatiu Models Mediacionals centrats en el professor. Models Mediacionals centrats en l'alumne. Models Ecològics			

¹ EI, EP, LLE, EF, EM, EE² 1r, 2n, 3r.³ Troncal, Obligatòria universitat.⁴ 1r, 2n, 3r, 4rt, 5è, 6è

4.3. En funció del paradigma Crític Models de Recerca en l'acció. Models Sociocrítics
4.4. Aprofundint en les beceroles del paradigma Emergent i del Paradigma de la Complexitat
5. INFORMACIONS BÀSIQUES PER AL PEDAGOG I LA PEDAGOGA D'AVUI
5.1. Les publicacions periòdiques per a l'actualització professional
5.2. Les institucions, editorials i empreses més rellevants actualment en l'àmbit pedagògic
6. LES ESTRATÈGIES D'ENSENYAMENT
6.1. Consideracions generals entorn les estratègies d'ensenyament
6.2. Estratègies per adquirir i desenvolupar coneixements Centrades en el formador Centrades en l'alumne Centrades en el medi
6.3. Estratègies per adquirir i desenvolupar habilitats Per desenvolupar continguts procedimentals Per ensenyar habilitats cognitives i professionals Per ensenyar habilitats psicomotores.
6.4. Estratègies per adquirir i desenvolupar actituds i valors Personals Socials Professionals
7. LES ESTRATÈGIES D'APRENTATGE
7.1. Consideracions generals entorn les estratègies d'aprenentatge
7.2. Estratègies segons l'objectiu general pretès Repetició Elaboració Organització
7.3. Estratègies segons la funcionalitat pretesa Adquisició o codificació Retenció o emmagatzemament Recuperació o evocació Secundàries o de suport
Metodologia
El mateix nom de la matèria ens anima a presentar una tipologia de classes variada en funció del propi temari, procurant el màxim, tot i sent conscients de que es tracta d'un gran grup, la participació viva i activa de totes i cadascun de les persones que configuren el col·lectiu de la classe. Es pretén vivenciar actuacions des del màxim de tradicionals fins el màxim d'atrevides per tal de donar a conèixer, i alhora de vivenciar per part de l'alumnat, la infinitat d'actuacions que pot realitzar el professional en educació.
Avaluació⁵
1. Crèdits Teòrics Degut al tarannà de la pròpia assignatura anirem vivenciant el temari amb una primera aturada per a configurar i sentar les bases epistemològiques de la intervenció educativa, incorporant-se l'alumnat a la participació activa de manera progressiva. Tanmateix es proposa una avaluació continuada al llarg de totes les sessions de classe. La valoració dels crèdits teòrics es realitzarà a partir de reflexions i aportacions a nivell individual, en petit grup i en gran grup, segons cada situació concreta.
2. Crèdits Pràctics Es portaran a terme bàsicament a través de petites experimentacions i vivències relacionades amb l'assignatura i que sempre aniran acompanyades d'un Dossier de Treball i, en algunes ocasions d'una documentació complementària, proporcionades per part de la professora. Aquests crèdits pràctics s'iniciaran en el marc de l'aula i progressivament s'aniran desenvolupant fora del recinte universitari. S'oferirà la possibilitat de treballar de manera individual o bé en petit grup.
3. Examen final Serà obligatori per aquelles persones que no hagin realitzat l'avaluació continua negociada a principis de curs o bé que no l'hagin superada. Així mateix podrà realitzar-se amb la intenció de millorar la qualificació atorgada.
Bibliografia bàsica
- A.A.V.V. (2001): monogràfic "Motivación Escolar". Aula de Innovación Educativa. 101, 6-67 - AEBLI, A. (1988): Doce formas básicas de enseñar. Madrid: Narcea

⁵ En cas que a la 2a convocatòria el sistema d'avaluació no sigui el mateix, cal indicar el que correspongui. Cal preveure també una via d'avaluació per als estudiants que no puguin assistir a classe.

- ANTUNES, C. (2000): Estimular las inteligencias múltiples. Madrid: Narcea
- BELTRAN, J.A. (1993): Procesos, estrategias y técnicas de aprendizaje. Madrid: Síntesis
- BERNAD, J.A. (1990): Las estrategias de aprendizaje: nueva agenda para el éxito escolar. Revista de Psicología General y Aplicada. 43, 3, 401-409
- BISQUERRA, R. (2000): Educación emocional y bienestar. Barcelona: Praxis
- BRADY, L. (1985): Models and methods of teaching. Melbourne: Prentice-Hall
- COVINGTON, M.V. (2000): La voluntad de aprender. Madrid: Alianza
- DE LA TORRE, S. - N. RAJADELL (1995): Estrategias de cambio en el ámbito social, a: GONZALEZ, A.P. - A. MEDINA.
- S. DE LA TORRE (coord) (1995): Didáctica General: modelos y estrategias para la intervención social. Madrid: Universitas, 319-465
- DELACÔTE, G. (1997): Aprender y enseñar con nuevos métodos. La revolución cultural en la era de la información. Barcelona: Gedisa
- DELVAL, J. (2000): Aprender en la vida y en la escuela. Madrid: Morata
- ESSOMBA, M.A. (coord) (2000): Construir la escuela intercultural. Reflexiones y propuestas para trabajar la diversidad étnica y cultural. Barcelona: Graó
- FERNANDEZ, I. (coord) (2000): Guía para la convivencia en el aula. Madrid: Escuela Española - CISS Praxis
- FERRANDEZ, A. - J. PEIRO (1989): Estrategias educativas para la participación social. Barcelona: Humanitas
- GADAMER, H.G. (2000): La educación es educarse. Paidós: Barcelona
- GASKINS, I. - T. ELLIOT (2000): Cómo enseñar estrategias cognitivas en la escuela. Barcelona: Paidós
- GILBERT, R. (2001): ¿Quién es bueno para enseñar?. Problemas de la formación de los docentes. Madrid: Gedisa
- GÜELL, M. - J. MUÑOZ (2000): Desconócete a ti mismo. Barcelona: Paidós
- HUBBARD, R.S. - B.M. POWER (2000): El arte de la indagación en el aula. Barcelona: Gedisa
- HUBERMAN, S. (2000): Cómo se forman los capacitadores. Barcelona: Paidós
- IMBERNON, F. (coord) (2002): Cinc ciutadanes per a una nova educació. Barcelona: Graó
- JOHNSON, D.W. - R.T. JOHNSON - E.J. HOLUBEC (2000): El aprendizaje cooperativo en el aula. Barcelona: Paidós
- JOYCE, B. - M. WEIL - E. CALHOUN (2002): Modelos de enseñanza. Barcelona: Gedisa
- LOPEZ RUPEREZ, F. Y otros (2000): Hacia una educación de calidad. Madrid: Narcea
- MARCHESI, A. (2000): Controversias en la educación española. Madrid: Alianza Editorial
- MAURI, T. - E. VALLS - I. GOMEZ (1992): Els continguts escolars. El tractament en el curriculum. Barcelona: Graó
- MAYOR, J. - A. SUENGAS - J. GONZALEZ (1993): Estrategias metacognitivas. Aprender a aprender y aprender a pensar. Madrid: Síntesis
- McCLOSKEY, M.G. (1981): Teaching Strategies and Classroom Realities. New Jersey: Englewood Cliffs
- McCOMBS, B. - J.S. WHISLER (2000): La clase y la escuela centradas en el aprendiz. Estrategias para aumentar la motivación y el rendimiento. Barcelona: Paidós
- MICHELLI, D. (2000): Aprenda a confiar en sí mismo. Barcelona: Gestión 2000
- MONEREO, C. (comp) (1993): Las Estrategias de Aprendizaje: procesos, contenidos e interacción. Barcelona: Domènec
- MONEREO, C. - J.I. POZO (coord) (2000): monográfico "Competencias para sobrevivir. Decálogo para el futuro". Cuadernos de Pedagogía. 298, 49-79
- MORIN, E. (2001): Los siete saberes necesarios para la educación del futuro. Barcelona: Paidós
- NISBET, J. - J. SHUCKSMITH (1993): Estrategias de aprendizaje. Madrid: Santillana-Aula XXI
- POSTIC, M. (2000): La relación educativa. Madrid: Narcea
- POZO, J.I. (1990): Estrategias de Aprendizaje. En: COLL, C. - J. PALACIOS - A. MARCHESI: Desarrollo Psicológico y Educación (II). Madrid: Alianza, 199-224
- POZO, J.I. - Y. POSTIGO (2001): Los procedimientos como contenidos escolares. Barcelona: Edebé
- RAJADELL, N. (2000): Estrategias para el desarrollo de procedimientos. Revista Española de Pedagogía. 217, 573-592
- SANTOS, M.A. (2000): La escuela que aprende. Madrid: Morata
- SASTRE, G. - M. MORENO (2002): Resolución de conflictos y aprendizaje emocional. Barcelona: Gedisa
- SEPULVEDA, F. - N. RAJADELL (2001): Didáctica general para psicopedagogos. Madrid: UNED
- SEVILLANO, M.L. - F. MARTIN (coord) (1993): Estrategias metodológicas en la formación del profesorado. Madrid: UNED
- TAPIA, J.A. (1999): Motivar per a l'aprenentatge. Teoria i estratègies. Barcelona: Edebé
- TEJADA, J. (2000): Estrategias didácticas para adquirir conocimientos. Revista Española de Pedagogía. 217, 491-513
- TORRE, J.C. (1992): Aprender a pensar y pensar para aprender. Estrategias de aprendizaje. Madrid: MEC-Narcea
- TORT, L.I. (2000): Estrategias didácticas para la adquisición de valores. Revista Española de Pedagogía. 217, 515-541
- TRILLA, J. (coord) (2001): El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI. Barcelona: Graó
- ZABALA, A. (1995): La práctica educativa: com ensenyar. Barcelona: Graó
- ZABALZA, M.A. (2000): Diseño y desarrollo curricular. Madrid: Narcea

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Departament de Didàctica i Organització Educativa

Pg. De la Vall d'Hebron, 171
Edifici de Llevant
08035 Barcelona
Tel. 93 403 50 04 /
Fax 93 403 50 14